

LA GALERIA

71

El teatre dels Països Catalans se cita a Manacor

Miquel Payeras

Manacor acull la V Fira de Teatre, la cita teatral més important de les Illes.

OPINIO

11

Cares llargues

Enric Rimbau

13

Etapé respon

Fabià Estapé / Toni Canis

13

Jugades liberalitzadores

Miquel Ramon

15

La comunitat,...

Àlex Milian

17

La mort del fujimorisme

Antoni Castel

18

Comunistes de pedra picada

Xavier Vinader

18

Irreductible Lukaixenko

Llibert Ferri

18

Disgustos ministerials

Jordi Fortuny

19

Joan Maragall

Isabel-Clara Simó

19

A finançar xapes

Salvador Cot

82

Gas-oil i democràcia

Joan Francesc Mira

Quin Companys

Que el seixanta aniversari de la mort de Lluís Companys coincideix amb la fi de segle fa que l'assignatura pendent de la democràcia espanyola amb Companys encara crida més l'atenció. El president de la Generalitat de Catalunya afusellat per Franco ja fou recuperat, públicament, a través del cinquantè aniversari de la seva mort. Ara, un conjunt d'iniciatives, públiques i privades, el tornen a projectar socialment. L'Ajuntament de Barcelona organitzà l'any 1990 una exposició sobre

la seva vida, la Diputació de Barcelona n'edità una obra gràfica, el Consell Comarcal de l'Urgell i la Diputació de Lleida convocaren i editaren un premi sobre la seva biografia —que guanyaren els malaguanyats J. M. Lladó i E. Jardí després de les primerenques de Viusà, Poblet i altres, la Generalitat féu una altra exposició, edità una antologia de poemes i diverses editorials privades s'afegiren a la commemoració (El Llamp, L'Avenç, Empúries...). Tot plegat contribuïa a recuperar el coneixement d'una figura històrica, però alhora feia cada vegada més gran el mite del president afusellat.

Avui, deu anys després, més enllà de les novetats del Consell de guerra feliçment conegut després de vint anys de transició arxivística, van apareixent noves dades sobre el Companys dels anys vint, amb nous llibres de Josep M. Figueres i Jordi Pomés que cal afegir a les aportacions de Josep Benet o dels esmentats Jardí i Lladó. Tot un conjunt d'historiadors que han divulgat un passat silenciats pel franquisme i pels seus efectes secundaris.

Però la personalitat i l'obra de Companys no poden reduir-se a un

període efervescent, al periodista i agitador social, al fundador de la Unió de Rabassaires dels anys vint, al president de la Generalitat en guerra o al president afusellat pel colpisme. Per a un millor coneixement de la nostra història i la nostra realitat, cal conèixer a fons la seua vida, la seua obra escrita i la interpretació que es deriva dels fets, fins i tot a costa de desmitificar la seua figura o de llevar-li càrrega simbòlica. D'ací la conveniència que els historiadors puguen estudiar els aspectes més difícils de conèixer avui: epistolari, discursos, mítings, entrevistes... en una labor que seria enormement útil. El coneixement del passat cal fer-lo a través de recerques originals que puguen aportar noves visions dels fets i noves interpretacions. La simple repetició de dades i informacions conegudes és útil des del

punt de vista divulgatiu, però empobreix la historiografia.

Aquesta setmana EL TEMPS presenta un extens document amb aportacions sobre Companys: aspectes de la guerra civil a cura d'Albert Balcells, aspectes dels anys vint, fotografies inèdites i la creació de la imatge de Companys a cura de Josep M. Figueres. Tant de bo que la commemoració d'aquest aniversari simbòlic serveixca perquè Companys siga més conegut, a través d'una projecció rigorosa i aprofundida del seu pensament. Un objectiu perfectament compatible amb l'exigència al govern espanyol perquè anul·le la pena de mort a què fou condemnat. Fer justícia al Companys figura històrica no seria suficient si no es fera també justícia al Companys que va ser afusellat per ser el president democràtic de Catalunya. ■

“Fer justícia al Companys figura històrica no seria suficient si no es fera també justícia al Companys que va ser afusellat per ser el president democràtic de Catalunya.”